

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Факультет № 6

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Доктрини фінансового права: історія та
сучасність» вибіркового компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(фінансова безпека та фінансові розслідування)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробник:

Завідувач кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету № 6 ХНУВС, д.ю.н., професор Гетманець О.П.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 ХНУВС, д.ю.н., професор Салманова О.Ю.
2. Професор кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, д.ю.н., професор Россіхіна Г.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS 4 Загальна кількість годин 120 Кількість тем 8	07 «Управління та адміністрування» 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» <u>другий (магістерський) рівень вищої освіти</u> (назва СВО)	Навчальний курс <u>2</u> (номер) Семестр <u>1</u> (номер) Вид контролю: <u>залік</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції — <u>24</u> ; (години)		Лекції — <u>6</u> ; (години)
Семінарські заняття — <u>26</u> ; (години)		Семінарські заняття — <u>6</u> ; (години)
Самостійна робота — <u>70</u> . (години)		Самостійна робота — <u>108</u> . (години)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: становлення сучасного, різнобічно розвинутого фахівця шляхом набуття студентами знань щодо загальних засад та особливостей правового регулювання фінансових відносин, швидко знаходити варіативні способи їх застосування; виробити навички самостійного аналізу нормативно-правових документів ухвалених у сфері фінансового законодавства; засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем фінансового права, історії розвитку та сучасного стану наукових знань. Оволодіння термінологією з фінансового права.

Завдання:

- формування у аспірантів знання еволюції та сучасного стану науки фінансового права;
- ознайомлення з основними доктринами фінансово-правової науки;
- оволодіння навиками критичного аналізу та оцінки наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань у сфері публічної фінансової діяльності;
- формування здібностей підготовки наукових робіт, обліку та систематизації правових позицій та викладання фінансового права;
- формування вміння застосовувати в науковому дослідженні сучасні методи пізнання, виявлені і розроблені фінансово-правовою наукою.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Доктрини фінансового права: історія та сучасність» тісно пов'язана з наступними

навчальними дисциплінами: конституційне право, фінансове право, бюджетне право, господарське право, адміністративне право, кримінальне право, трудове право та право соціального забезпечення.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- сутність предмету, методів фінансового права, його понятійно-категоріального апарату, джерел фінансового права, структури й особливостей фінансово-правових норм, а також особливостей фінансових правовідносин;

- закономірності фінансових правовідносин, державну стратегію соціально-правового розвитку економіки, соціально-економічного прогнозування в системі державного регулювання економіки;

- особливості фінансового контролю, бюджетного устрою і бюджетного процесу, юридичної відповідальності за фінансові правопорушення, характерних рис податкових, кредитних, страхових, банківських і валютних правовідносин, а також специфіки фінансових перерозподільних відносин.

вміти:

- орієнтуватися у різних сферах фінансової політики та діяльності держави та готовність до врахування положень нормативно-правових актів України при виконанні управлінських функцій;

- визначати специфіку формування публічних державних фондів коштів та фондів господарюючих суб'єктів;

- здійснювати управління, в межах своїх повноважень, діями персоналу щодо запобігання виникненню правопорушень у сфері економіки та розв'язання складних фінансово-правових проблем;

- налагоджувати сприяння заходам щодо впровадження в країні ефективного державного регулювання економіки та розвитку економічного мислення і правової культури.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в професійної діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-6	Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. «Історія фінансового права: історія та сучасність»

Основні типи доктринальних підходів в сучасній науці фінансового права. Сучасний стан вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень в галузі фінансового права.

Методологічний апарат науки фінансового права. Цілі та методи пізнання науки фінансового права, субстанціональні якості начал фінансового права. Історія виникнення, розвитку та сучасного стану фінансово-правових інститутів.

ТЕМА 2. «Правове регулювання податку»

Елементи правового механізму податку, їх система. Підстави поділу сукупності елементів правового механізму податку на факультативні та обов'язкові та поділу останніх на основні та додаткові.

Податкові пільги та порядок їх застосування. Одиниця виміру бази оподаткування; гранична ставка податку. Податкові пільги. Об'єкт оподаткування та усунення правових підстав запровадження внутрішнього подвійного оподаткування.

Доктринальні визначення податкової ставки (нормативу). База оподаткування. Податкова звітність. Способи та терміни сплати податків та зборів.

ТЕМА 3. «Правовий статус суб'єктів податкового права»

Система органів Державної фіскальної служби України. Завдання та функції органів державної фіскальної служби. Платник податків.

Права та обов'язки платників податків. Резиденство в оподаткуванні: правові засади та критерії визначення.

ТЕМА 4. «Загальні засади адміністрування податків і зборів (обов'язкових платежів)»

Податкове зобов'язання. Податковий обов'язок. Податкова декларація. Внесення змін до податкової звітності. Податкова консультація.

Вимоги щодо підтвердження даних податкової звітності. Податкова адреса.

ТЕМА 5. «Податковий контроль»

Характеристика податкового контролю. Способи здійснення податкового контролю. Види податкових перевірок.

Особливості порядку їх проведення. Процес здійснення податкового контролю, його стадії.

ТЕМА 6. «Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини»

Поняття та особливості фінансово-правових норм. Види фінансово-правових норм в залежності від впливу на учасників фінансових відносин: зобов'язуючі, забороняючі, уповноважуючі фінансово-правові норми.

Структура фінансово-правової норми. Фінансово-правові відносини.

ТЕМА 7. «Органи державного управління фінансами»

Конституційне регулювання повноважень органів влади загальної компетенції в сфері управління державними фінансами.

Повноваження Президента України щодо підписання законів, що регулюють фінансову діяльність держави.

Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері публічних фінансів. Місце Міністерства фінансів України в системі органів виконавчої влади. Державна казначейська служба України.

ТЕМА 8. «Правові засади юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства»

Фінансова відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності. Класифікація фінансових санкцій.

Правові засади та державні органи, що притягують до фінансової відповідальності за порушення норм податкового законодавства.

Відповідальність за легалізацію доходів, набутих злочинним шляхом.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
ТЕМА № 1. Історія фінансового права: історія та сучасність.	14	2	2			10	
ТЕМА № 2. Правове регулювання податку.	14	2	2			10	
ТЕМА № 3. Правовий статус суб'єктів податкового права.	12	2	2			8	
ТЕМА № 4. Загальні засади адміністрування податків і зборів (обов'язкових платежів).	14	2	4			8	
ТЕМА № 5. Податковий контроль.	16	4	4			8	
ТЕМА № 6. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	16	4	4			8	
ТЕМА № 7. Органи державного управління фінансами.	16	4	4			8	
ТЕМА № 8. Правові засади юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства.	18	4	4			10	
							Залік
Всього за рік:	120	24	26			70	

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекцій	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
ТЕМА № 1. Історія фінансового права: історія та сучасність.	14	2				12	
ТЕМА № 2. Правове регулювання податку.	14		2			12	
ТЕМА № 3. Правовий статус суб'єктів податкового права.	16	2				14	
ТЕМА № 4. Загальні засади адміністрування податків і зборів (обов'язкових платежів).	14		2			12	
ТЕМА № 5. Податковий контроль.	16					16	
ТЕМА № 6. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	14	2				12	
ТЕМА № 7. Органи державного управління фінансами.	16					16	
ТЕМА № 8. Правові засади юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства.	16		2			14	
							Залік
Всього за рік:	120	6	6			108	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Історія фінансового права: історія та сучасність		Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетьманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/ Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491
Основні типи доктринальних підходів в сучасній науці фінансового права. Сучасний стан вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень в галузі фінансового права. Методологічний апарат науки фінансового права.		
Тема № 2. Правове регулювання податку		
Елементи правового механізму податку, їх система. Підстави поділу сукупності елементів правового механізму податку на факультативні та обов'язкові та поділу останніх на основні та додаткові. Податкові пільги та порядок їх застосування.		Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru Бандурка О.М. Податкове право. навч. посіб. / О.М. Бандурка, В.Д. Понікаров, С.М. Попова – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bandurka_Oleksandr/Podatkove_pravo.pdf
Тема № 3. Правовий статус суб'єктів податкового права		Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru Кучерявенко М. П. Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2013. – 536 с.
Система органів Державної фіскальної служби України. Завдання та функції органів державної фіскальної служби. Платник податків.		
Тема № 4. Загальні засади адміністрування податків і зборів (обов'язкових платежів).		
Податкове зобов'язання. Податковий обов'язок. Податкова декларація. Внесення змін до податкової звітності.		Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru Бандурка О.М. Податкове право. навч. посіб. / О.М. Бандурка, В.Д. Понікаров, С.М. Попова – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bandurka_Oleksandr/Podatkove_pravo.pdf
Тема № 5. Податковий контроль.		Податковий кодекс України від

	<p>Характеристика податкового контролю. Способи здійснення податкового контролю. Види податкових перевірок.</p>	<p>02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru Кучерявенко М. П. Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2013. – 536 с.</p>
	<p>Тема № 6. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.</p>	<p>Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/</p>
	<p>Поняття та особливості фінансово-правових норм. Види фінансово-правових норм в залежності від впливу на учасників фінансових відносин: зобов'язуючі, забороняючі, уповноважуючі фінансово-правові норми.</p>	
	<p>Тема № 7. Органи державного управління фінансами.</p>	<p>Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de</p>
	<p>Конституційне регулювання повноважень органів влади загальної компетенції в сфері управління державними фінансами. Повноваження Президента України щодо підписання законів, що регулюють фінансову діяльність держави.</p>	
	<p>Тема № 8. Правові засади юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства.</p>	<p>Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187</p>
	<p>Фінансова відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності. Класифікація фінансових санкцій. Відповідальність за легалізацію доходів, набутих злочинним шляхом.</p>	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми наукових робіт

1. Особливості методу фінансового права.
2. Система фінансового права.
3. Проблеми кодифікації фінансово-правових норм.
4. Гармонізація законодавства України з законодавством ЄС у сфері фінансової діяльності держави.
5. Особливості санкцій фінансово-правових норм.
6. Зміст та особливості фінансових правовідносин.
7. Статус Пенсійного фонду.
8. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності.
9. Правовий статус Рахункової палати України: перспективи розвитку.
10. Сучасний досвід побудови системи органів управління державними фінансами розвинених країн.
11. Міжнародне співробітництво в сфері фінансового контролю.

12. Принципи фінансового контролю.
13. Методи фінансового контролю в зарубіжних країнах.
14. Методи фінансового контролю, спрямовані на протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.
15. Система органів фінансового контролю ЕС.
16. Правові засади взаємодії органів фінансового контролю та правоохоронних органів.
17. Зміни у системі органів фінансового контролю згідно Концепції адміністративної реформи.
18. Фінансова відповідальність за порушення норм податкового законодавства.
19. Правопорушення в бюджетній сфері.
20. Особливості фінансових санкцій.
21. Правові засади організації податкової системи України.
22. Правові засади непрямого оподаткування в Україні.
23. Система податкового законодавства в Україні.
24. Правові засади запозичень до місцевих бюджетів в Україні.
25. Правове регулювання бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування.
26. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.
27. Бюджетні повноваження Верховної Ради України.
28. Бюджетний процес України та в зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз.
29. Правові засади обслуговування комерційними банками бюджетних коштів.
30. Казначейська система в Україні.

6. Методи навчання

Оволодіння знаннями даного предмета забезпечується поєднанням таких різних форм і методів навчання, як лекції та семінарські заняття й самостійна робота. Ґрунтовнішому вивченню окремих тем сприяють написання рефератів, участь у роботі наукових гуртків, науково-практичних конференцій, семінарів, олімпіад.

Метою лекційного курсу є аналіз та формування у студентів знань законодавства, що регулює відносини, що виникають при акумуляції коштів у розпорядження держави та органів місцевого самоврядування та використанні цих коштів для забезпечення виконання завдань і функцій держави в цілому.

Аудиторні заняття проводяться у формі лекційних і семінарських занять, на яких студенти повинні закріпити знання про особливості, притаманні регулюванню відносин, що виникають у сфері мобілізації, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів держави та органів місцевого самоврядування з метою забезпечення реалізації їх завдань і функцій, а також набути навички правозастосування у даній сфері.

Лекційні заняття передбачають викладення нового теоретичного матеріалу викладачем, за своїм змістом лекції охоплюють основний

теоретичний матеріал найважливіших тем навчальної дисципліни. Лекції є основним джерелом знань, які проводяться в класичній академічній формі. Метою лекційного курсу є формування у студентів комплексу сучасних знань, вмінь та навичок у сфері фінансово-правових відносин. Для досягнення названої мети необхідним уявляється вивчення сучасної наукової та навчальної літератури з фінансового права; аналіз європейського законодавства, а також міжнародних нормативно-правових актів та ін.

Семінарське заняття – форма навчального заняття, під час якого викладач організує обговорення попередньо визначених питань, до яких студенти повинні самостійно готувати тези виступів; вміти формулювати визначення основних понять сучасного фінансового права; добирати нормативні акти, які регламентують певні питання мобілізації, розподілу та використання грошових коштів до фондів держави та органів місцевого самоврядування; застосовувати норми Бюджетного кодексу України до конкретних правових ситуацій.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом студентом у час, вільний від аудиторних навчальних занять, яка складається з опрацювання конспекту лекцій, підготовки до практичних занять, самостійного освоєння навчального матеріалу по окремим темам, щодо яких не передбачені аудиторні заняття, ознайомлення з нормативними актами та рекомендованою літературою, а також самостійне виконання індивідуальних завдань, передбачених цією програмою.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні та навчально-методичні посібники та матеріали, конспект лекцій викладача, методичними рекомендаціями тощо. Для самостійної роботи студентів також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна та періодична література.

Самостійна робота передбачає виконання доповідей, рефератів.

Критерії оцінювання під час вивчення навчальної дисципліни: студенти повинні отримати 2 і більше позитивних оцінки з дисципліни протягом вивчення загальної та спеціальної частини фінансового права.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Контрольна функція фінансів.
2. Поняття фінансового контролю та принципи його здійснення.
3. Види фінансового контролю.
4. Основні методи здійснення фінансового контролю.
5. Правові форми фінансового контролю.
6. Об'єкт, предмет і суб'єкти фінансового контролю.
7. Правові основи здійснення фінансового контролю в Україні.
8. Підстави класифікації фінансового контролю.
9. Функції фінансового контролю.
10. Принципи фінансового контролю.

11. Поняття процесу фінансового контролю.
12. Стадії процесу фінансового контролю.
13. Історія розвитку фінансово-контрольних відносин в Україні.
14. Основні етапи розвитку фінансового контролю в незалежній Україні.
15. Загальна характеристика системи фінансово-контрольних органів.
16. Фінансово-контрольні повноваження Верховної Ради України.
17. Фінансово-контрольні повноваження Президента України.
18. Фінансово-контрольні повноваження Кабінету Міністрів України.
19. Фінансово-контрольні повноваження прокуратури України.
20. Фінансово-контрольні повноваження правоохоронних органів України.
21. Фінансово-контрольні повноваження місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів.
22. Правовий статус Рахункової палати, її контрольні повноваження.
23. Порядок здійснення фінансового контролю Рахунковою палатою.
24. Контрольні функції Міністерства фінансів України.
25. Контрольні функції Державної казначейської служби України.
26. Правовий статус Державної фінансової інспекції.
27. Порядок проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією.
28. Порядок проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм.
29. Порядок проведення державного фінансового аудиту діяльності бюджетних установ і суб'єктів господарювання та виконання місцевих бюджетів.
30. Порядок проведення перевірок здійснення державних закупівель.
31. Порядок організації та здійснення внутрішнього аудиту у системі центрального органу виконавчої влади в Україні.
32. Організація та повноваження бухгалтерських служб на підприємствах, в установах та організаціях.
33. Контрольні повноваження органів доходів і зборів України.
34. Поняття та види перевірок органів доходів і зборів України.
35. Порядок та строки проведення камеральних перевірок органів доходів і зборів України.
36. Порядок та строки проведення документальних планових перевірок органами доходів і зборів України.
37. Порядок та строки проведення документальних позапланових перевірок органами доходів і зборів України.
38. Порядок проведення фактичних перевірок органами доходів і зборів України.
39. Національний банк України як орган державного фінансового контролю.
40. Банківський контроль і нагляд.
41. Валютний контроль.
42. Муніципальний фінансовий контроль.
43. Громадський фінансовий контроль.

44. Недержавний фінансовий контроль: правові засади здійснення.
45. Правовий статус Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.
46. Порядок здійснення фінансового моніторингу в Україні: рівні, види, процедура.
47. Муніципальний фінансовий контроль: контрольні повноваження місцевих рад та їхніх виконавчих органів, процедура їх реалізації.
48. Поняття і види аудиту.
49. Аудиторський висновок: його форма і зміст.
50. Порядок призначення та проведення аудиту.
51. Державний контроль за аудиторською діяльністю. Відповідальність аудиторів.
52. Поняття та ознаки фінансового правопорушення.
53. Види порушень бюджетного законодавства та зходи впливу за вчиненні правопорушення.
54. Заходи впливу за порушення фінансового законодавства: види, порядок застосування.
55. Особливості фінансово-правової відповідальності.
56. Види фінансово-правових санкцій.
57. Процедура притягнення до фінансово-правової відповідальності порушників фінансового законодавства.
58. Спеціальні заходи примусу, що застосовуються фінансово-контрольними органами.
59. Організація фінансового контролю в зарубіжних країнах.
60. Юридична природа міжнародного фінансового контролю.
61. Поняття фінансово-правової норми. Що відрізняє її від інших норм права.
62. Класифікація фінансово-правової норми залежно від способу впливу на учасників фінансових відносин.
63. Класифікація фінансово-правової норми залежно від змісту.
64. Структура фінансово-правової норми.
65. Поняття та види фінансово-правових відносин.
66. Фінансово-правові санкції, їх особливість.
67. Основні групи фінансових правовідносин.
68. Визначення та характеристика публічних доходів.
69. Значення податкових доходів для формування бюджетів.
70. Відносини, які становлять систему оподаткування.
71. Притаманні риси неподатковим надходженням.
72. Органи, які мають повноваження контролювати наповнення публічних фондів.
73. Відмінність категорій «видатки» і «витрати».
74. Ознаки та класифікація видатків.
75. Принципи на яких здійснюється фінансування видатків.
76. Кошторис і його правове значення.
77. Особливості кошторисно-бюджетного фінансування.

78. Особливості програмно-цільового фінансування.
79. Особливості фінансування правоохоронних органів.
80. Риси, які характеризують фінансовий контроль.
81. Суб'єкти фінансового контролю.
82. Завдання при проведенні фінансового контролю.
83. Повноваження контролюючих суб'єктів у бюджетному процесі.
84. Права підконтрольних суб'єктів у бюджетному процесі.
85. Види фінансових правопорушень.
86. Види заходів впливу за порушення бюджетного законодавства.
87. Види юридичної відповідальності за порушення бюджетного законодавства.
88. Фінансові санкції, що встановлюються за порушення бюджетного законодавства.
89. Правове регулювання повноважень суб'єктів фінансового контролю.
90. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проєкти; командні проєкти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок студентом (студентом, слухачем) з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних

технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках студентів (студентів, слухачів), залікових книжках. **Присутність студентів (студентів, слухачів) на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо студент (студент, слухач) не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \frac{\text{Підсумкові бали за поточний семестр} + \text{Підсумкові бали за попередній семестр}}{2}$$

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна

робота, виконання індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань

21-40		не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1-20	F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література

Основна

1. Бандурка О.М. Податкове право. навч. посіб. / О.М. Бандурка, В.Д. Понікаров, С.М. Попова – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bandurka_Oleksandr/Podatkove_pravo.pdf
2. Кучерявенко М. П. Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2013. – 536 с.
3. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491>
4. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
5. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
6. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. за № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. – Ст. 141. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. – Стор. 9. – Ст. 20-47. [Електронний ресурс] – URL: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru>

4. Положення про Державну фіскальну службу України: Постанова КМУ від 21.05.2014 р. № 236. – Ст. 1507. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>

5. Про банки і банківську діяльність: закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

6. Про бюджетну класифікацію: наказ М-ва фінансів України від 14 січ. 2011 р. № 11. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>

7. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>

8. Про Державний бюджет України на 2023 рік: закон України від 03.11.2022 р. № 2710-IX. 2022. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>

9. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України. Станом на 20 травня 2020 року. / За заг. ред. Мацюка В. Я. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. 312 с. URL: <https://duan.edu.ua/images/staff/departments/law/Files/BKU.pdf>

Додаткова

1. Гетманець О.П. Бюджетне законодавство України як об'єкт бюджетного контролю. Форум права. 2016. № 4. С. 66-71. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cf97bec9-5162-4b95-9fcf-fb022ed974c0/content>

2. Гетманець О.П. Правова природа відповідальності за порушення бюджетного законодавства. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 2. С. 198-202. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35bc251e-afc8-49e1-8b88-b5af26981f72/content>

3. Гетманець О.П. Правове забезпечення бюджетного інвестування: напрями удосконалення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2022. С. 303-308. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/258598>

4. Коробцова Д.В. Проблеми побудови бюджетного законодавства України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2015 № 17. С. 127-130. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc17/part_1/juspradenc17-1.pdf#page=127

5. Коробцова Д.В. Принцип бюджетного федералізму у міжбюджетних відносинах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Ужгород : Право. 2016. № 38. С. 160-163. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28237/1/%d0%9f%d0%a0%d0%98%d0%9d%d0%a6%d0%98%d0%9f%20%d0%91%d0%ae%d0%94%d0%96%d0%95%d0%a2%d0%9d%d0%9e%d0%93%d0%9e%20%d0%a4%d0%95%d0%94%d0%95%d0%a0%d0%90%d0%9b%d0%86%d0%97%d0%9c%d0%a3.pdf>

6. Макух О. В. Фінансові правовідносини: теорія, сучасний стан і тенденції розвитку: моногр. Харків: Право, 2016. 304 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/321/3_Finansovi%20pravovidnosini_vnutri.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Інституційний Репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ [Електронний ресурс] – URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс] – URL: <https://www.president.gov.ua/ru>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: www.rada.gov.ua
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
7. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.bank.gov.ua>
8. Офіційний сайт Світового банку. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.worldbank.org/>
9. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://sfs.gov.ua/>